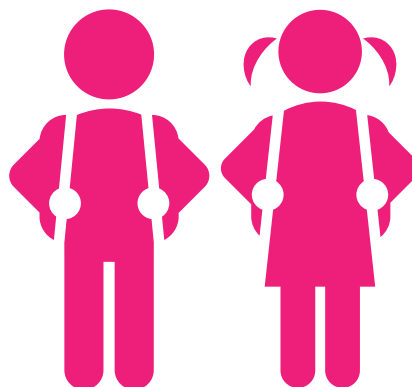

DOBRY START

300 dla ucznia

Rządowy program „Dobry start”

– materiały informacyjne dla samorządów gminnych i powiatowych.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Zawarte w materiale wyjaśnienia dotyczące rządowego programu „Dobry start” mogą być wykorzystane tylko jako pomoc przy prowadzeniu postępowań administracyjnych i przyznawaniu świadczenia dobry start.

Jednocześnie należy podkreślić, że niniejszy materiał nie stanowi wiążącej wykładni, a każdy przypadek powinien być rozpatrywany przez organ właściwy indywidualnie w oparciu o obowiązujące przepisy i stan faktyczny danej indywidualnej sprawy.

Spis treści

1. Przepisy ogólne	5
2. Świadczenie dobry start	7
3. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia dobry start	9
4. Wniosek o świadczenie dobry start	11
5. Terminy i postępowanie w sprawie świadczenia dobry start	12
6. Programy informatyczne stosowane do realizacji ustawy	14
7. Weryfikacja warunków do przyznania świadczenia dobry start	14
8. Wypłata świadczenia dobry start	15
9. Nienależnie pobrane świadczenie dobry start	15
10. Finansowanie świadczenia dobry start i sprawozdawczość	16
11. Stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego	17
12. Wejście w życie rządowego programu „Dobry start”	17

1. Przepisy ogólne

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z dnia 1 czerwca 2018 r., poz. 1061) – zwane dalej rozporządzeniem – określa szczegółowe warunki realizacji rządowego programu „Dobry start” ustanowionego uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M. P. poz.514).

Zgodnie z § 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
 - a. obywatelom Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Szwajcarii,
 - b. jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c. przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 107 i 138), jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d. posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
 - e. przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn. zm.), z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, i gdy celem ich pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 3 pkt 13b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przez okres nieprzekraczający 90 dni w okresie 180 dni
 - jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W § 3 rozporządzenia znajdują się objaśnienia pojęć – słowniczek, (kolorem czerwonym wyróżniono pojęcia, na które należy szczególnie zwrócić uwagę):

1. dziecko – oznacza to uczące się w szkole dziecko własne, dziecko znajdujące się pod opieką opiekuna faktycznego, dziecko znajdujące się pod opieką prawną, **lub dziecko, które zostało umieszczone w pieczy**

zastępczej oraz osobę, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”;

2. niepełnosprawność – oznacza to:

- a. potrzebę kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. 996 i 1000) albo potrzebę kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 312 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949),
- b. potrzebę zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia psychicznego, o których mowa w art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe lub potrzebę zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w art. 312 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe,
- c. umiarkowany stopień niepełnosprawności, przez który rozumie się:
 - niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do II grupy inwalidów,
- d. znaczny stopień niepełnosprawności, przez który rozumie się:
 - niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji albo trwałą lub okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji, orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,
 - posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów,
 - niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;

3. opiekun faktyczny – oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o jego przysposobienie;

4. organ właściwy – oznacza to:

- a. wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dobry start lub otrzymującej świadczenie dobry start,
- b. starostę właściwego ze względu na miejsce:
 - zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dobry start lub otrzymującej świadczenie dobry start na dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej,
 - zamieszkania osoby uczącej się będącej osobą usamodzielnianą w rozumieniu ustawy ubiegającą się o świadczenie dobry start lub otrzymującą świadczenie dobry start,
 - siedziby placówki opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – w przypadku dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej;

5. osoba ucząca się – oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się w szkole, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony oraz osobę usamodzielnianą, o której mowa w ustawie;
6. szkoła – oznacza to szkołę podstawową, dotychczasowe gimnazjum, szkołę ponadpodstawową i dotychczasową szkołę ponadgimnazjalną, z wyjątkiem szkoły policealnej i szkoły dla dorosłych, szkołę artystyczną, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy.

Ważne: definicja niepełnosprawności w rozporządzeniu jest określona szerzej niż np. w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i obejmuje także potrzebę: kształcenia specjalnego oraz potrzebę zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w przepisach oświatowych.

2. Świadczenie dobry start

Świadczenie dobry start w wysokości 300 zł raz w roku (jednоразowo) przysługuje w związku z rozpoczęciem przez dziecko roku szkolnego.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje:

- rodzicom,
- opiekunom faktycznym,
- opiekunom prawnym,
- rodzinom zastępczym,
- osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- osobom uczącym się.

Ważne: Świadczenie dobry start przysługuje także osobie uczącej się (pojęcie to nie występuje w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci), którą jest:

- pełnoletnia osoba ucząca się w szkole, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony oraz
- osoba usamodzielniana, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 140).

Zgodnie z § 4 ust. 2 – 3 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;
- przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start przysługuje także w przypadku:

- ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
- ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Uwaga: zgodnie z § 4 ust. 4 rozporządzenia, w przypadku dziecka biorącego udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, świadczenie dobry start przysługuje nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7. rok życia.

Ważne: świadczenie dobry start wynosi 300 zł jednorazowo na dziecko i jest co do zasady niepodzielne, jednak, podobnie jak w przypadku świadczenia wychowawczego, gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia dobry start ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia dobry start (czyli 150 zł) – § 5 ust. 2 rozporządzenia.

Kiedy świadczenie dobry start nie przysługuje?

Zgodnie z § 6 pkt 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start nie przysługuje:

- jeżeli dziecko lub osoba ucząca się zostały umieszczone w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie,
- na dziecko z tytułu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego.

Uwaga: świadczenie dobry start nie przysługuje na dziecko uczęszczające do przedszkola, w tym na dziecko realizujące roczne przygotowanie przedszkolne („tzw. zerówka”) w szkole podstawowej, a także w przedszkolu lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

Przykłady

Przykład 1: matka dziecka wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia dobry start na dwoje dzieci w wieku 7 lat i 19 lat. Młodsze dziecko od 1 września 2018 r. rozpoczyna naukę w I klasie szkoły podstawowej, a starsze dziecko rozpoczyna rok szkolny od 1 września 2018 r. w szkole policealnej. Na które dziecko będzie przysługiwać świadczenie dobry start?

Świadczenie dobry start będzie przysługiwać tylko na jedno – młodsze dziecko, ponieważ rozpoczyna ono rok szkolny w szkole podstawowej. Zgodnie z § 3 pkt 6 rozporządzenia, ilekroć jest mowa w rozporządzeniu o szkole oznacza to **szkołę podstawową**, dotychczasowe gimnazjum, szkołę ponadpodstawową i dotychczasową szkołę ponadgimnazjalną, **z wyjątkiem szkoły policealnej i szkoły dla dorosłych, szkoły artystycznej, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy.**

Zatem, pomimo tego, że starsze dziecko nie ukończyło 20 r. życia (§ 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia), świadczenie na to dziecko nie będzie przysługiwać, ponieważ szkoła policealna nie jest szkołą w rozumieniu przepisów rozporządzenia.

Przykład 2: matka dziecka wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia dobry start na jedno dziecko, które 24. rok życia kończy 15 grudnia 2018 r. Dziecko legitymuje się ważnym orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i 1 września 2018 r. rozpoczyna rok szkolny w szkole. Czy na to dziecko będzie przysługiwać świadczenie dobry start?

*Tak, świadczenie będzie przysługiwać, ponieważ dziecko spełnia warunek określony w § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia, zgodnie z którym, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego **do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia** – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.*

Przykład 3: matka dziecka wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia dobry start na jedno dziecko, które 24 rok życia ukończyło 15 czerwca 2018 r. Dziecko legitymuje się ważnym orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i 1 września 2018 r. rozpoczyna rok szkolny w szkole. Czy na to dziecko będzie przysługiwać świadczenie dobry start?

*Tak, świadczenie będzie przysługiwać, ponieważ dziecko spełnia warunek określony w rozporządzeniu w § 4 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, zgodnie z którym, świadczenie dobry start **przysługuje także w przypadku ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia** – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.*

Przykład 4: matka dziecka wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia dobry start na jedno dziecko, które 20 rok życia ukończyło 15 stycznia 2018 r. Dziecko 1 września 2018 r. rozpoczyna rok szkolny w ostatniej klasie technikum. Czy na to dziecko będzie przysługiwać świadczenie dobry start?

*Tak, świadczenie będzie przysługiwać, ponieważ dziecko spełnia warunek określony w rozporządzeniu w § 4 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, zgodnie z którym, świadczenie dobry start **przysługuje także w przypadku ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia.***

Przykład 5: matka dziecka wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczenia dobry start na jedno dziecko, które 20 rok życia ukończy 20 października 2018 r. Dziecko 1 września 2018 r. rozpoczyna rok szkolny w ostatniej klasie technikum. Czy na to dziecko będzie przysługiwać świadczenie dobry start?

*Tak, świadczenie będzie przysługiwać, ponieważ dziecko spełnia warunek określony w rozporządzeniu w § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia, zgodnie z którym, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego **do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia.***

3. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia dobry start

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia, postępowanie w sprawie świadczenia dobry start prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z § 3 pkt 4 rozporządzenia jest:

- a. wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dobry start lub otrzymującej świadczenie dobry start,
- b. starosta właściwy ze względu na miejsce:
 - zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dobry start lub otrzymującej świadczenie dobry start na dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej,

- zamieszkania osoby uczącej się będącej osobą usamodzielnianą w rozumieniu ustawy ubiegającą się o świadczenie dobry start lub otrzymującą świadczenie dobry start,
- siedziby placówki opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej
 - w przypadku dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia, postępowania w sprawie świadczenia dobry start prowadzone są w:

1. jednostce organizacyjnej gminy, w której prowadzone są postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego;

2. w jednostce organizacyjnej powiatu, w której prowadzone są postępowania w sprawie dodatku wychowawczego lub dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego, o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy – w przypadku świadczenia dobry startna dziecko umieszczone w pieczy zastępczej lub osobę uczącą się będącą osobą usamodzielnianą.

Zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia, do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących świadczenia dobry start, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji, oraz przekazywania informacji, o której mowa w § 10 ust. 6 rozporządzenia:

1. wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, kierownika lub inną osobę z jednostki organizacyjnej gminy, o której mowa w ust. 2 pkt 1 rozporządzenia (**tj. jednostki w której prowadzone są postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego**);
2. starosta może, w formie pisemnej, upoważnić kierownika lub inną osobę z jednostki organizacyjnej powiatu, o której mowa w ust. 2 pkt 2 rozporządzenia.

Ważne: powyższy przepis oznacza, że prowadzenie postępowań w sprawach świadczenia dobry start (oraz wydawanie decyzji administracyjnych w tych sprawach i przekazywanie informacji o przyznaniu świadczenia) przez osobę inną niż wójt, burmistrz, czy prezydent miasta wymaga posiadania przez tę osobę udzielonego upoważnienia. Oznacza to, że np. pracownik ośrodka pomocy społecznej realizujący merytorycznie zadania wynikające z rządowego programu „Dobry start”, który faktycznie prowadzi postępowanie administracyjne w danej sprawie (całość lub jego część), powinien posiadać upoważnienie do prowadzenia takiego postępowania wydane przez organ właściwy, tj. przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, na podstawie § 8 ust. 3 rozporządzenia.

W przypadku gdy postępowania w sprawach o świadczenie dobry start, są prowadzone w ośrodku pomocy społecznej, realizacja tych zadań nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Uwaga: zgodnie z § 8 ust. 4 rozporządzenia, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może wyznaczyć do przyjmowania wniosków i załączników do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start inną, niż wskazana w ust. 2 pkt 1, jednostkę organizacyjną gminy i upoważnić kierownika lub inną osobę z tej jednostki do przyjmowania wniosków i załączników do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz do przekazywania ich do jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

Jest to nowe rozwiązanie, nie występujące w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Jego zastosowanie oznacza finalnie, że np. w danej gminie, na podstawie upoważnień wydanych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, **prowadzenie postępowań w sprawach świadczenia dobry start, w tym przyjmowanie wniosków, wydawanie decyzji administracyjnych w tych sprawach i przekazywanie informacji o przyznaniu świadczenia, będzie realizowane w ośrodku pomocy społecznej (jeśli to ośrodek pomocy społecznej realizuje świadczenie wychowawcze w tej gminie), oraz dodatkowo,**

przyjmowanie wniosków i ewentualnych załączników będzie realizowane np. w urzędzie gminy (lub innej/innych jednostce organizacyjnej gminy (może to być np. szkoła)).

4. Wniosek o świadczenie dobry start

Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia, ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego, opiekuna prawnego, rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny domy dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo osoby uczącej się.

Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia, wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dobry start, a w przypadku ubiegania się o świadczenie dobry start na dziecko umieszczone w pieczy zastępczej albo ubiegania się o świadczenie dobry start przez osobę uczącą się będącą osobą usamodzielnianą w rozumieniu ustawy – w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce odpowiednio zamieszkania osoby ubiegającej się albo siedziby placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

Oznacza to, że w gminnym organie właściwym według miejsca zamieszkania wnioski o świadczenie dobry start składają:

- rodzice,
- opiekunowie prawni,
- opiekunowie faktyczni dziecka,
- osoby uczące się (z wyłączeniem osób usamodzielnianych, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 140 tej ustawy).

Z kolei w powiatowym centrum pomocy rodzinie według miejsca odpowiednio zamieszkania wnioskodawcy lub siedziby placówki wnioski o świadczenie dobry start składają:

- rodziny zastępcze,
- osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
- dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- dyrektorzy regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- osoby uczące się będące osobami usamodzielnianymi w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uwaga: zgodnie z § 10 ust. 5 rozporządzenia, przyznanie świadczenia dobry start nie wymaga wydania decyzji.

Wydania decyzji administracyjnej wymaga natomiast odmowa przyznania świadczenia dobry start oraz rozstrzygnięcia w sprawach nienależnie pobranego świadczenia dobry start.

Ważne: organ właściwy przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia dobry start na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej o ile wnioskodawca wskazał adres poczty elektronicznej we wniosku.

W przypadku, gdy wnioskodawca nie wskazał adresu poczty elektronicznej, organ właściwy, odbierając wniosek od wnioskodawcy, informuje go o możliwości późniejszego odebrania od tego organu informacji o przyznaniu świadczenia dobry start.

Uwaga: zgodnie z § 10 ust. 7 rozporządzenia, nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia dobry start nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.

Formularze wniosków o świadczenie dobry start składanych w postaci papierowej udostępnia organ właściwy.

Ważne: Przykładowy wzór wniosku o świadczenie dobry start znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod adresem:
<https://www.mpips.gov.pl/bip/wzory-wnioskow-o-swiadczenia-dla-rodzin/>

Wniosek i ewentualne załączniki do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dobry start mogą zostać złożone w siedzibie organu lub przesłane do organu właściwego/jednostki upoważnionej za pośrednictwem Poczty Polskiej.

Wnioski elektroniczne

Zgodnie z § 13 rozporządzenia, istnieje także możliwość składania powyższego wniosku **drogą elektroniczną**, przede wszystkim za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny (czyli przy pomocy Platformy Informacyjno – Usługowej CSIZS Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na stronie www.empatia.mrpips.gov.pl, czyli za pośrednictwem tzw. emp@tii). Droga ta, umożliwia przeprowadzenie całego postępowania drogą elektroniczną. Ponadto, udostępniona zostanie także możliwość złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dobry start z ewentualnymi załącznikami, za pośrednictwem banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną – na analogicznych zasadach jak wnioski o świadczenie wychowawcze.

W tym przypadku, podobnie jak ma to miejsce w przypadku świadczenia wychowawczego, sprawy z wniosków złożonych przy użyciu systemu bankowego załatwiane są w postaci papierowej, czyli drogą pisemną (np. ewentualne wezwanie do uzupełnienia braków we wniosku, wysłanie decyzji o odmowie przyznania świadczenia). **Jednak uwaga: wyjątkiem jest tutaj obowiązek przesłania, na podany adres poczty elektronicznej (e-mail obowiązkowy w przypadku wniosków składanych elektronicznie) informacji o przyznaniu świadczenia dobry start.**

Ważne: zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia, opisane wyżej, elektroniczne drogi składania wniosków o świadczenie dobry start, nie mają zastosowania do wniosków dotyczących dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i osób uczących się będących osobami usamodzielnianymi – wnioski dotyczące prawa do świadczenia dobry start na ww. dzieci/osoby należy złożyć w tradycyjnej formie papierowej do powiatowego centrum pomocy rodzinie ponieważ brak jest możliwości składania wniosków o świadczenie dobry start na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz dla osób będących osobami usamodzielnianymi drogą elektroniczną, w tym także za pośrednictwem ePUAP.

Uwaga: rozporządzenie nie przewiduje składania wniosków o świadczenie dobry start za pośrednictwem ePUAP jak i platformy PUE ZUS.

5. Terminy i postępowanie w sprawie świadczenia dobry start

Zgodnie z § 28 ust. 1 i 2 rozporządzenia, wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dobry start są przyjmowane od dnia **1 sierpnia danego roku do dnia 30 listopada danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku do dnia 30 listopada danego roku.**

Wnioski złożone po upływie terminu 30 listopada pozostawia się bez rozpatrzenia.

Uwaga: zgodnie z § 28 ust. 3 rozporządzenia, jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia dobry start, świadczenie przysługuje, jeżeli w okresie, o którym mowa powyżej (tj. w okresie pomiędzy 1 lipca, a 30 listopada) toczyło się postępowanie o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia, ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje w terminie **2 miesięcy** licząc od dnia złożenia prawidłowo wypełnionego i kompletnego wniosku, przy czym, w przypadku prawidłowo wypełnionych i kompletnych wniosków złożonych **w lipcu lub sierpniu**, ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje **nie później niż do dnia 30 września**.

Zgodnie z § 26 rozporządzenia, w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenie dobry start wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku **w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.**

W przypadku gdy wnioskodawca złoży wniosek **bez wymaganych w indywidualnej sprawie dokumentów**, w tym oświadczeń, podmiot realizujący świadczenie dobry start przyjmuje wniosek i wyznacza termin **nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni** na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Ważne: świadczenie dobry start nie podlega unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Zbieg prawa rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia – regulacje analogicznej jak w przypadku świadczenia wychowawczego (§ 30 rozporządzenia).

W przypadku **zbiegu prawa** rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia dobry start, świadczenie to wypłaca się temu z rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, **który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem**.

Jeżeli opieka nad dzieckiem sprawowana jest równocześnie przez oboje rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, świadczenie dobry start wypłaca się temu, kto pierwszy złoży wniosek.

W przypadku gdy po złożeniu wniosku o ustalenie prawa do świadczenia dobry start przez rodzica, opiekuna prawnego dziecka lub opiekuna faktycznego dziecka drugi rodzic, opiekun prawny dziecka lub opiekun faktyczny dziecka złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia dobry start w związku z opieką nad tym samym dzieckiem, organ właściwy, o którym mowa w § 3 pkt 4 lit. a (tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania), ustala, kto sprawuje opiekę, i w tym celu może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700), w celu ustalenia osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.

W powyższym przypadku, ww. organ właściwy, może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, jeżeli informacje te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym **nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji**.

6. Programy informatyczne stosowane do realizacji ustawy

Zgodnie z § 17 rozporządzenia, wójt, burmistrz, prezydent miasta oraz wojewoda realizują rozporządzenie przy pomocy systemów teleinformatycznych stanowiących integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1952, z późn. zm.).

Ważne: jednostki, które będą realizować świadczenie dobry start – etap przyznania i wypłaty świadczenia, powinny mieć zainstalowaną najnowszą, udostępnioną przez dostawcę systemu dziedzinyowego, wersję oprogramowania.

Zalecane jest, aby pracownicy jednostek realizujących świadczenie, co najmniej dwa razy dziennie sprawdzali i pobierali z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego, przy użyciu systemów dziedzinyowych, wnioski o świadczenie, które wpłynęły drogą elektroniczną.

7. Weryfikacja warunków do przyznania świadczenia dobry start

Podobnie jak w przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego oraz świadczeń rodzinnych, część danych wymaganych do ustalenia prawa do świadczenia dobry start organ właściwy będzie zobowiązany zweryfikować samodzielnie – drogą elektroniczną.

Zgodnie z § 25 ust. 1 rozporządzenia, wójt, burmistrz oraz prezydent miasta ustalający prawo do świadczenia dobry start są obowiązani do samodzielnej weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, odpowiednio:

1. informacji, o których mowa w § 10 ust. 4 pkt 2 (tj. w szczególności imię, nazwisko, datę urodzenia, obywatelstwo, numer PESEL, stan cywilny);
2. informacji o uczęszczaniu dziecka do szkół i placówek oświatowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2159 i 2203);
3. informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 i 1000).

W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, wójt, burmistrz oraz prezydent miasta weryfikują te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

W przypadku braku możliwości samodzielnej weryfikacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, z przyczyn niezależnych po stronie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wzywają wnioskodawcę do przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia, ustalając prawo do świadczenia dobry start, poza informacjami wskazanymi w § 10 ust. 4, tj. informacjami zawartymi we wniosku, uwzględnia się również odpowiednio inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia dobry start.

Uwaga: zgodnie z § 35 rozporządzenia, wójt, burmistrz oraz prezydent miasta **do dnia umożliwienia dokonywania drogą elektroniczną weryfikacji** informacji o uczęszczaniu dziecka do szkół i placówek oświatowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, **nie są zobowiązani dokonywać tej weryfikacji. Oznacza to, że podstawowy warunek otrzymania świadczenia, tj. nauka w szkole, jest obecnie ustalany na podstawie zawartego we wzorze wniosku oświadczenia wnioskodawcy, że w roku szkolnym 2018/2019 – w zależności od daty złożenia wniosku – dziecko będzie się uczyć lub uczy się w szkole.**

8. Wypłata świadczenia dobry start

Organ właściwy ustali szczegółowy sposób realizacji wypłat świadczenia, uwzględniając potrzeby świadczeniobiorców zamieszkujących na terenie danej gminy, dotychczasową praktykę w zakresie wypłaty świadczenia wychowawczego/świadczeń rodzinnych/świadczeń, a także możliwości organizacyjne i techniczne danej gminy/urzędu. Wypłata świadczenia może być w szczególności realizowana poprzez przelew środków na konto bankowe wskazane we wniosku, wypłatę świadczenia w kasie urzędu, zasilenie karty przedpłaconej, czy przekazanie kwoty świadczenia przekazem pocztowym.

9. Nienależnie pobrane świadczenie dobry start

Zgodnie z § 31 rozporządzenia, osoba, która pobrała nienależnie świadczenie dobry start, jest obowiązana do jego zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenie dobry start uważa się:

1. świadczenie dobry start wypłacone na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
2. świadczenie dobry start wypłacone mimo braku prawa do tego świadczenia;
3. świadczenie dobry start wypłacone osobie innej niż osoba uprawniona do tego świadczenia, z przyczyn niezależnych od organu, który przyznał to świadczenie.

Od kwot nienależnie pobranego świadczenia dobry start naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie. – aktualnie 7% w stosunku rocznym – zgodnie z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie – M.P. 2016 r. , poz. 47).

Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia dobry start ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia dobry start stała się ostateczna.

Bieg przedawnienia przerywa:

1. odroczenie terminu płatności należności,
2. rozłożenie spłaty należności na raty,
3. zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony – przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty lub zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony.

Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia dobry start nie jest wydawana, jeżeli od terminu jego pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.

Ważne: Zgodnie z § 31 ust. 7 rozporządzenia, kwoty nienależnie pobranego świadczenia dobry start łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego świadczenia wychowawczego, wypłacanych świadczeń rodzinnych oraz wypłacanych zasiłków dla opiekunów, o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092).

Nienależnie pobrane świadczenie dobry start podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Kwoty nienależnie pobranego świadczenia dobry start podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez organ właściwy.

Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia dobry start do dnia spłaty.

Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranego świadczenia dobry start, może umorzyć kwoty nienależnie pobranego świadczenia dobry start łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.

W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie dobry start, należności, o których mowa w ust. 2 i 9, wygasają.

10. Finansowanie świadczenia dobry start i sprawozdawczość.

Zgodnie z § 33 rozporządzenia, świadczenie dobry start oraz koszty jego obsługi finansowane są z budżetu państwa (środków otrzymanych od wojewody w formie dotacji celowej).

Ważne: koszty obsługi rządowego programu „Dobry start” wynoszą 10 zł za jedno dziecko (albo jedną osobę uczącą się), na które ustalane jest prawo do świadczenia dobry start, przy czym, nie mniej niż 80% tej kwoty samorząd zobowiązany jest przeznaczyć na pokrycie kosztów wynagrodzeń i innych środków dla osób realizujących ten program.

Samorząd powinien oszacować kwotę niezbędnych środków do jego realizacji programu „Dobry start” (zarówno po stronie wypłat świadczenia, jak i po stronie kosztów jego obsługi) i przedstawić, w odpowiedniej chwili, także przed 1 lipca 2018 r. stosowne zapotrzebowanie na te środki właściwemu wojewodzie.

Ze względu na konieczność zapewnienia sprawnej obsługi w samorządach spraw związanych z przyjmowaniem wniosków, ich rozpatrywaniem i wypłatą świadczenia dobry start, istotne jest aby część środków z budżetu państwa na obsługę programu mogła być w posiadaniu samorządów (w ich budżetach) jeszcze przed rozpoczęciem okresu przyjmowania wniosków.

W związku z wejściem w życie dnia 1 czerwca 2018 r. ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, nie ma przeszkód aby w miarę potrzeb organizacyjnych, część środków na obsługę programu w danym samorządzie, była wydatkowana także przed 1 lipca 2018 r.

Szczegółowa procedura dotycząca wnioskowania i podziału środków na realizację programu zostanie przedstawiona samorządom przez wojewodów.

11. Stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego

Zgodnie z § 32 rozporządzenia, **w sprawach nieuregulowanych** w niniejszym rozporządzeniu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149).

Powyższe oznacza, że wszystkie zapisy rozporządzenia, w tym np. dotyczące terminów załatwienia sprawy oraz przyznania świadczenia bez wydawania decyzji administracyjnej, są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów Kpa.

12. Wejście w życie rządowego programu „Dobry start”

Zgodnie z § 4 uchwały nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M. P z dnia 1 czerwca 2018 r. poz. 514) oraz § 36 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 1 czerwca 2018 r., poz. 1061), powyższe akty prawne weszły w życie z dniem ogłoszenia, tj. z dniem 1 czerwca 2018 r.

